

Kitaabka Daanyeel - Lambarka Sagaalaad

Farriintii Malaa'igta Kowaad

Jeff Pippenger

2023-12-04

Daaniyeel cutubkiisa kowaad waxa uu matalaa farriinta malaa'igta kowaad ee Muujintii cutubka afar iyo tobnaad. Yehooyaaqiim si calaamad ahaan ah ayuu u tilmaamayaa in tani ay tahay awood-siinta farriinta malaa'igta kowaad, ee aanay ahayn imaatinkeeda “wakhtiga dhammaadka.” Nebiyada oo dhammu waxay tilmaamayaan “maalmaha ugu dambeeya” ee xukunka baaritaanka, sidaas darteed cutubkani waxa uu matalaa Sebtembar 11, 2001, markii geeddi-socodkii imtixaanka ee boqol iyo afartan iyo afarta kun uu billowday. Malaakii cutubka saddexaad, geeddi-socodkaas waxa lagu matalay geeddi-socod daahirin ah marka farriinwade uu jidka u diyaariyo Farriinwadaha axdiga inuu si kedis ah macbudkiisa ugu yimaado. Farriinwadaha jidka diyaariya, oo isaguna sidoo kale ah “codka” ka qaylinaya cidlada, isaguna waa imtixaan, kaas oo qayb ka ah geeddi-socodka daahirinta. Malaakii cutubka saddexaad, boqolka iyo afartan iyo afarta kun waxa lagu matalay wiilashii Laawi. Wiilashii Laawi waxay matalaan kuwii la garab istaagay farriinwadaha Muuse, intii lagu jiray kacdoonkii dibiga dahabka ahaa oo matalayay sawirka bahalka.

Ka gudbidda imtixaanka sanamka bahalka waa tusaale kale oo Kitaabiga ah oo ku saabsan imtixaanka labaad ee saddexda imtixaan ee ka kooban habka daahirinta. Wiilasha Laawi waa inay ka gudbaan imtixaankaas ka hor intaan la shaabadayn.

Ku shaabadaynta ku jirta Yexesqeel cutubyada siddeedaad iyo sagaalaad waa tusaale kale oo muujinaya habka daahirinta ee bilaabmay Sebtembar 11, 2001. Cutubka siddeedaad, kuwa Yerusaaalem jooga ee ugu dambayntii u sujuuda qorraxda, waxay matalaan afarta jiil ee Adventism-ka La'odikiya. Cutubka sagaalaad, kuwa hela shaabadda waxay la taahaan oo la ooyaan karaahiyada ka dhacaya Yerusaaalem gudaheeda. Yerusaaalem waa kaniisadda Ilaah.

Farriimaha saddexda malaa'igood sidoo kale waa sawir ka turjumaya habka daahirinta. Saddexda farriimood waxay ka dhigan yihiin hab imtixaan oo saddex-tallaabo ah, waxaana laga doonayaa in wiilasha Laawi ay ka gudbaan imtixaanka koowaad si ay xataa uga qayb galaan imtixaanka labaad. Imtixaanka saddexaadna waa nooc kale oo imtixaan ah, waayo wuxuu matalaa imtixaan lagu aqoonsanayo in wiilasha Laawi si guul leh uga gudbeen labadii imtixaan ee hore. Waa imtixaan nebiyadeed oo kala-sooc ah. Imtixaanka koowaad waa imtixaan cunto (macne ruuxi ah), maxaa yeelay waa lagu gudbaa ama lagu dhacaa iyadoo lagu salaynayo in wiilasha Laawi aqbalaan iyo in kale farriinta uu Ruuxa Quduuska ahi ku bixiyo Eliiyaah, oo ah rasuulka jidka u diyaariya rasuulka axdiga.

Aayadda koowaad ee kitaabka Muujintii waxay adkaynaysaa culayska iyo sida halista leh ee farriintaas. Si ula kac ah ayay u caddaynaysaa in farriinta uu farriinwadaha aadanaha ah, oo Yooxanaa lagu matalay, u diro kiniisadaha, isaga uu siiyey Jibriil, kaas oo ka helay Masiixa, kan isna ka helay Aabbaha. Farriinta Eliyaah waxay sidataa awoodda Ilaahnimada, waxaana diididda

fariinta Yooxanaa, ama Eliyaah, ama “codka cidlada ka qaylinaya”, ay la mid tahay diididda Muujintii Ciise Masiix.

Tijaabada labaad waa tijaabo muuqaal ah, waayo mar haddii wiilashii Laawi ay cuneen fariintii Eliyaah oo ku jirtay gacanta malaa’igta soo degtay si ay dhulka ugu iftiimiso ammaantiisa, waxay aqbaleen hab-raaca Kitaabiga ah ee u saamaxaya inay si sax ah u gartaan calaamadaha wakhtiyada. Hab-raacaasu wuxuu wiilasha Laawi u oggolaanayaa inay gartaan in calaamadahaas wakhtiyadu ay muujinayaan in kaniisad iyo dawlad ay ku midoobayaan Maraykanka, taas oo ah dhammaystirka tijaabada sawirka bahalka. Waxa ka sii muhiimsan, calaamadahaas wakhtiyada, marka lagu dhex dhigo macnaha khadadka dib-u-habaynta quduuska ah, waa nuxurka Alfa iyo Oomeega, bilowga oo tusaalaynaya dhammaadka. Khadadka dib-u-habaynta quduuska ahi waxay caddeeyaan in dadka Ilaah ay waajib ku tahay inay sameeyaan wax kasta oo awooddooda ku jira si ay ula shaqeeyaan hawsha isu-diyaarinta shaabadda Ilaah.

Sidaas daraaddeed, gacaliyayaalow, sidaad had iyo goor u adeecdeen, ee aan ahayn oo keliya markaan idinla joogay, laakiinse imminka si ka sii badan maqnaanshahayga, badbaadadiinna ku dadaala idinkoo cabsi iyo gariir leh. Waayo, waa Ilaah kan idinku dhex shaqeeya doonista iyo faliddaba sida ku qancidda doonistiisa wanaagsan. Wax walba sameeya gunuunac iyo muran la’aan; inaad ahaataan kuwa eedla’, aan waxyeello lahayn, carruurta Ilaah oo aan canaan lahayn, idinkoo ku dhex jira quruun qalloocan oo guracan, kuwaas dhexdooda aad dunida uga ifaysaan sida iftiinno. Filiboy 2:12–15.

Daanyeel, Xanaanyaah, Miisaa’eel iyo Casaryaah, oo afar ah, waxay matalaan Adventistayaasha maalinta toddobaad ee dunida oo dhan, kuwaas oo garanaya Sebtembar 11, 2001 inay tahay aqoonsiga soo-degiddii malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad, waxayna doortaan inay qaataan maannada qarsoon ee gacantiisa ku jirta oo ay cunaan. Maannada qarsoon ee la cunayo, sida rasuul Bawlos hadda soo xigtay, waxay matalaysaa Ilaah (maannada qarsoon), oo ka dhex shaqeeya dadkiisa inuu sameeyo doonistiisa iyo raallinimadiisa wanaagsan. Bawlos wuxuu matalaa fariin-wadaha reer Filadelfiya, oo diidmada fariintiisu ay dhimasho ahayd. Daanyeel, Xanaanyaah, Miisaa’eel iyo Casaryaah waxay matalaan kuwa doorta inay cunaan maannada qarsoon.

Kuwaasna waxaa ka mid ahaa reer Yahuudah: Daanyeel, Xananyaah, Miishaa’eel, iyo Casaryaah. Markaasaa madaxdii bohonadu magacyo u bixiyeen; waayo, Daanyeel wuxuu u bixiyey Belteshaasar, Xananyaahna Shadrak, Miishaa’eelna Meeshaak, Casaryaahna Cebednego. Laakiin Daanyeel qalbigiisa ayuu ku goostay inuusan isku nijaasayn cuntada boqorka qaybtiisa ama khamriga uu cabbay; sidaas daraaddeed ayuu madaxdii bohonada ka baryay inuusan isku nijaasayn. Daanyeel 1:6–8.

Daanyeel wuxuu go’aansadaa inuu doonayo inuu cuno fariintii samada laga soo dejiyey Sebtembar 11, 2001, isla markaana uu diido fariinta lagu matalay cuntada iyo cabbitaanka Baabuloon. Ashfenaas ayaa doortay maxaabiistii reer Yahuudah kuwaas oo la hor keeni lahaa boqorka.

Boqorkiina wuxuu la hadlay Ashpenas oo ahaa madaxii bohommadiisa, inuu keeno qaar ka mid ah reer binu Israa'iil, iyo kuwo ka soo jeeda farcankii boqorka iyo amiirrada; dhallinyaro aan lahayn wax ceeb ah, laakiin qurux badan, xirfad u leh xigmad kasta, aqoonna xeel dheer u leh, garasho cilmigana leh, oo awood ku leh inay ka dhex istaagaan qasriga boqorka, iyo kuwo la bari karo cilmiga iyo afka reer Kaldayiin. Daanyeel 1:4, 5.

Haddii aynu raacno silsiladda amar ee lagu caddeeyey Muujintii cutubka koowaad, aayadda koowaad, Nebukadnesar wuxuu Ashfenaas ku amray inuu soo xulo carruurtii buuxinaysay wax sii sheegiddii uu Ishacyaah ku dhawaaqay Xisqiyaah. Ashfenaas wuxuu qaatay farriinta dabadeedna wuxuu u gudbiyey Melsar, oo ahaa amiirkii bohonada. Nebukadnesar wuxuu matalaa Aabbaha jannada; Ashfenaas wuxuu matalaa Masiixa, Melsarna wuxuu matalaa Jibriil. Ashfenaas wuu ogaa carruurta la soo xulayo, wuxuuna ogaa in Daanyeel samayn doono go'aanka saxda ah ee xagga cuntada, ka hor intuusan isaga hor keenin boqorka.

Haddaba Ilaah wuxuu Daani'eel siiyey raalli ahaansho iyo jacayl naxariis leh oo uu ka helo taliyihii bohomada. Taliyihii bohomada wuxuu Daani'eel ku yidhi, Waxaan ka cabsanayaa sayidkayga boqorka ah, kaasoo idiin qoondeeyey cuntadiinna iyo cabbitaankiinna; waayo, bal muxuu u arki lahaa wejiyadiinna iyagoo ka liita wiilasha idin la midka ah? markaas waxaad madaxayga khatar gelin doontaan boqorka hortiisa. Daani'eel 1:9, 10.

Melzar halkan waxa uu ku aqoonsanayaa tallaabada koowaad ee farriimaha saddexda malaa'igood. Tallaabada koowaad waa in Ilaah laga cabsado, sida ay u muujinayso cabsidii Melzar ka qabay Nebukadnesar. Erayga Cibraaniga ah ee "runta" oo la sameeyey iyadoo la isu geeyey xarafka koowaad, kan saddex iyo tobnaad, iyo kan ugu dambeeya ee alifbeetada Cibraaniga, ayaa hore loogu muujiyey maqaalladan inuu ka dhigan yahay habka imtixaanka ee saddexda tallaabo leh ee saddexda malaa'igood. Markaasna, waxaa lagu adkeeyey marag-furayaal badan in farriinta malaa'igta koowaad ay xambaarsanayd dhammaan saddexda ka mid ah saddexda imtixaan ee ay matalaan farriimaha saddexda malaa'igood. Farriinta malaa'igta koowaad waxaa loo aqoonsaday inay tahay injiilka weligiis ah, taas oo ku qeexaysa inuu yahay isla injiilka jiray tan iyo maalmaha Aadan ilaa Imaatinka Labaad ee Masiixa.

Oo haddana waxaan arkay malaa'ig kale oo duulaysa bartamaha samada, iyadoo haysata injiilka weligiis ah inay ku wacdido kuwa dhulka deggan, iyo quruun kasta, iyo qabiil kasta, iyo af kasta, iyo dad kasta, iyadoo cod weyn ku leh, Ilaah ka cabsada, oo ammaanta isaga siiya; waayo, saacaddii xukunkiisu way timid; oo caabuda kan sameeyey samada, iyo dhulka, iyo badda, iyo ilo-biyoodka. Muujintii 14:6, 7.

Tallaabada kowaad ee farriinta malaa'igta kowaad waa cabsida Ilaah. Tallaabada labaad waa in isaga ammaan la siiyo, tan saddexaadna waa imaatinka saacadda xukunkiisa. Marka loo eego labada farriimood ee labada malaa'igood ee kale, farriinta malaa'igta kowaad waa, "Ilaah ka cabsada." Farriinta malaa'igta labaadna markaas waxay ku dhawaaqaysaa dhicitaankii Baabuloon, waxaana, ha ahaato dhaqdhaqaaqii Milleriyiinta ee malaa'igta kowaad, ama dhaqdhaqaaqa malaa'igta saddexaad, in ka soo bixidda Baabuloon ay tahay meesha muujinta daadinta Ruuxa Quduuska ah lagu fuliyo. Waqtigaas gudihiisa, ha lagu matalo Qayladii Habenbadhka, qaylada weyn, ama roobka dambe, kuwa farriinta ku dhawaaqayaa Ilaah bay ammaan siiyaan. Farriinta

malaa'igta labaad waa meesha Ilaah ammaan lagu siiyo, muddadaas wakhtiguna waxay horseeddaa meel go'an oo wakhtiga ka mid ah oo xukunkii baaritaanka ahi ka bilaabmay taariikhdi Milleriyiinta, ama xukunka dhillo weyn ee Baabuloon oo ka dhaca qalalaasaha sharciga Axadda.

Cabsida Melzar waxay matalaysaa farriinta malaa'igta koowaad, waxayna bilowdaa imtixaanka cuntada ee tobanka maalmood, halkaas oo tirada toban ay sidoo kale astaan u tahay imtixaan. Hadalka Melzar ee ah inuu boqorka ka baqayo, wuxuu la mid ahaa in Daanyeel Ilaah uga sii baqo boqorka, oo qalbigiisana ku go'aansado inaanu ku wasakhoobin cuntada Baabuloon. Muddada wakhtiga ee imtixaankii Daanyeel iyo saddexdii mudane waxay ahayd saddex sannadood, sidaas darteedna waxay matalaysaa saddexda tallaabo ee farriimaha saddexda malaa'igood.

Boqorkiina wuxuu u qoondeeyey cunto maalinle ah oo ka mid ah cuntadii boqorka, iyo khamrigii uu isagu cabbi jiray; sidaas ayuu saddex sannadood ku korinayey, si ay dhammaadkeeda hortiisa boqorka uga soo istaagaan. Daanyeel 1:5.

Daanyeel cutubkiisa koowaad wuxuu ka dhigan yahay awoodsiinta farriinta malaa'igta koowaad, halkaasna waxaa ka bilowda imtixaanka cuntooyinka, kaas oo taariikhda Millerite-ku uu ku metelanaa cuniddii kitaabka yar. Xilligii imtixaanka ee Daanyeel iyo saddexdii mudaneba waxaa lagu dhammaystiray tobankii maalmood ee bilowga ahaa, ee saddexdaas sannadood. Toban waa astaan u ah hab imtixaan, sida ay u meteshay reer binu Israa'iiltii hore markii ay diideen imtixaankii tobnad ee uu metelayey farriintii Yashuuca iyo Kaaleeb. Waxa kale oo taas lagu metelaa wakhtigii silcinta ee kaniisadda Simirna.

Ha ka cabsan waxyaalahaas aad silci doontaan; bal eeg, Ibiisku wuxuu qaar idinka mid ah ku tuuri doonaa xabsi, si laydiin imtixaamo; oo waxaad yeelan doontaan dhib toban maalmood ah: daacad ahaada ilaa dhimasho, anna waxaan idin siin doonaa taajka nolosha. Muujintii 2:10.

Talooyinkii loo jeediyey kiniisadda Simirna waxay ahaayeen inayan ka cabsan habka imtixaanka, waayo haddii ay Ilaah ka cabsan lahaayeen, Isagu cabsidooda cibaadada leh wuxuu ku abaalmarin lahaa taajka nolosha. Cabsidaas cibaadada lehna waxaa astaan u ah rabitaankii Daanyeel ee ahaa inuu cuno maannada samada.

Markaasaa Daanyeel wuxuu Melsar ku yidhi, kii madaxa bohomada uu ka dhigey inuu u taliyaha u ahaado Daanyeel, Xanaanyaah, Miishaa'eel, iyo Casaryaah, Addoommadaada waan ku baryayaaye, toban maalmood na tijaabi; oo ha nala siiyo digir iyo wixii la mid ah oo aan cunno, iyo biyo aan cabno. Markaas wejiyadayada hortaada ha lagu eego, iyo wejiga dhallinyarada cuna qaybta hilibka boqorka; oo sidaad u aragto, addoommadaada ula dhaqan. Sidaas daraaddeed wuu ka aqbalay arrintan, oo toban maalmood buu tijaabiyey. Daanyeel 1:10–14.

Tijaabadii ugu horraysay waxay ahayd in Ilaah laga cabsado, sida ay tusaale u yihiin Melzar iyo Daanyeel oo qalbigiisa ku goostay inuusan isku nijaasayn cuntada iyo cabbitaanka Baabuloon. Qodobka labaad ee farriinta malaa'igta kowaad waa in Ilaah ammaan la siiyo, taas oo ka dhigan muujin muuqata oo ah saamaynta cunto-nidaamka. Dhammaadkii tobanka maalmood, Daanyeel iyo saddexdii mudanayaal waxay Ilaah ku ammaaneen muuqaalkooda jidheed.

Oo dhammaadka tobankii maalmood wejiyadoodii waxay u muuqdeen kuwo ka qurux badan oo jidh ahaan uga buuran carruurtii oo dhan ee cuni jirtay qaybtii cuntada boqorka. Sidaas daraaddeed Melsar wuxuu ka qaaday qaybtii cuntadooda iyo khamrigii ay cabbi lahaayeen; wuxuuna siiyey digir. Afartan wiilna, Ilaah wuxuu siiyey aqoon iyo xirfad xagga waxbarasho kasta iyo xigmadba; Daanyeelna wuxuu lahaa garasho ku saabsan riyoooyinka iyo waxyiyaada oo dhan. Daanyeel 1:15–17.

Afarta carruur ah waxay ka gudbeen imtixaankii ugu horreeyey ee cuntada, kaas oo ahaa meeshii Aadan iyo Xaawo ku dhaceen, isla markaana astaan u ahaa imtixaankii ugu horreeyey ee Masiixu si toos ah ula kulmay isla markiiba ka dib baabtiiskiisii. Baabtiiskii Masiixu wuxuu ahaa xoojintii farriintii ugu horraysay ee xariiqdiisa nebinnimo. Wuxuu xoojiyey oo ansixiyey farriintii uu ku dhawaaqayay “codka cidlada ka yeedhaya”. Dabadeedna, sidii Daanyeel iyo saddexdii mudaneba ahayd, Masiix waxaa lagu imtixaamay xagga cuntada afartan maalmood, sida Daanyeelna loogu imtixaamay toban maalmood. Daanyeel iyo Masiix waxay astaan u ahaayeen imtixaanka maannada qarsoon ee ku jirtay gacanta malaa’igta ee soo degtay Sebtembar 11, 2001. Laba imtixaan ayaa markaas ka daba iman lahaa Masiixa, iyo Daanyeelba. Imtixaankii labaad wuxuu ahaa meeshii Daanyeel iyo saddexdii mudaneba Ilaah ku ammaaneen muuqashadooda. Imtixaankii ka dambeeyey imtixaankii cuntada ee Masiixa isaguna wuxuu kaloo metelayay ammaanta.

Markaasaa Ibliisku wuxuu ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, ku amar dhagaxan inuu kibis noqdo. Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Dadku kibis oo keliya kuma noolaan doono, laakiinse erey kasta oo Ilaah ka yimaada ayuu ku noolaan doonaa. Markaasaa Ibliisku buur dheer dusheedii u kaxeeyey, oo daqiiqad yar gudaheed ku tusay boqortooyooyinkii dunida oo dhan. Ibliiskii ayaa ku yidhi, Awooddan oo dhan iyo ammaantooda waan ku siin doonaa, waayo, anigaa la ii dhiibay, oo kii aan doonana waan siiyaa. Haddaba haddaad i sujuuddo, kulligood adigaa lahaan doona. Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Gadaashayda iga tag, Shayddaanow, waayo, waa qoran tahay, Rabbiga ah Ilaahaaga waa inaad caabuddaa, oo isaga keliya ayaad u adeegi doontaa. Matayos 4:3–8.

Markii Masiix ka gudbay imtixaankii cuntada, Shaydaanku dabadeed wuxuu u soo bandhigay “ammaanta” boqortooyooyinka dunida oo dhan, Masiixuna taa beddelkeeda wuxuu doortay inuu ammaaneeyo Boqorka boqorrada oo dhan. Aadan iyo Xaawa waxay ku guuldarraysteen imtixaankii ugu horreeyey, oo markiiba waxay doonayeen inay wejiyadooda ku qariyaan caleemo berde ah, waayo mar dambe ma ayan muujinayn ammaanta Ilaah, sida uu u metelayay khamiiskii iftiinka ahaa ee ay hore u xidhan jireen. Markii Daanyeel iyo saddexdii mudane ay ka gudbeen imtixaankii cuntada, dabadeed waxaa la siiyey “aqoon iyo xirfad ku saabsan waxbarasho kasta iyo xigmad kasta; Daanyeelna wuxuu lahaa faham ku saabsan riyoooyinka iyo muujinta oo dhan.”

Waxay ka gudbeen imtixaankii labaad, kaas oo ahaa imtixaan muuqaal ah oo Melzar maamulay. Taariikhda Millerite-ka, farriintii malaa’igta labaad waxay calaamadisay kala soocidda kuwa aqbalay iyo kuwa diiday farriinta “codka” cidlada ka qaylinaya, sida uu u matalayay William Miller. Si nebiyad ahaan ah, dhaqdhaqaaqii Millerite markaas wuxuu noqday geeska muuqda oo keliya ee runta ah ee Protestantism-ka, kuwa diiday farriinta iyo dhaqdhaqaaqaasna waxay noqdeen gabdhihii Rooma. Waxay doorteen inay cunaan cuntada oo ay cabbaan khamriga

Baabuloon, halkii ay ka qaadan lahaayeen kitaabka yar. Dhammaadkii saddexdii sannadood, Daanyeel iyo mudanayaashii waxaa la keenay si Nebukadnesar u xukumo.

Haddaba dhammaadka maalmaha boqorku ku amray in iyaga loo keeno, markaasaa taliyihii bohommada hortooda keenay Nebukhadnesar. Boqorkiina wuu la hadlay iyaga; oo dhexdooda oo dhan lagama helin mid la mid ah Daanyeel, Xananyaah, Miishaaeel, iyo Casaryaah; sidaas daraaddeedna boqorka hortiisa ayay istaageen. Oo wax kasta oo xigmat iyo garasho ah oo boqorku wax ka weyddiiyey, wuxuu ka helay iyaga inay toban jeer ka sii fiican yihiin saaxiriintii iyo xiddigfalayaashii ku jiray boqortooyadiisa oo dhan. Daanyeelna wuu sii joogay ilaa sannaddii kowaad ee boqor Kuros. Daanyeel 1:18–21.

Daanyeel iyo saddexdii mudane waxay ka gudbeen imtixaankii “tobanka” maalmood, dabadeedna, markii ay galeen imtixaankoodii ugu dambeeyey, waxaa la ogaaday inay “toban” jeer ka caqli badnaayeen kuwa kale oo dhan.

Daaniyeel cutubka koowaad waa tixraacii ugu horreeyey ee farriinta malaa’igta kowaad ku leedahay buugga ka kooban kitaabbada Daaniyeel iyo Muujintii. Waxay leedahay isla sifooyinkii la midka ahaa malaa’igta kowaad ee Muujintii cutubka afar iyo tobnad. Waxay adkaynaysaa runta markii ugu horraysay lagu sheegay aayadda koowaad ee Muujintii, waayo Nebukhadnesar wuxuu farriin siiyey Ashpenas, kaas oo isna farriinta siiyey Melsaar, kaas oo dabadeed la macaamilay Daaniyeel. Aabbuhu wuxuu farriin siiyey Masiixa, kaas oo isna farriinta siiyey Jibriil, kaas oo dabadeed la macaamilay Yooxanaa.

Farriinta la gudbinayo, oo ah farriinta hadda la furfurayo shaabaddeeda, waxay tilmaamaysaa habka uu Aabbuhu kula xiriiro kaniisaddiisa. Waxa ugu horreeya ee Aabbuhu doorto inuu kaniisaddiisa u caddeeyo waa habka imtixaanka ee saddexda marxaladood leh ee saddexda malaa’igood. Erayga nebiyadeed ee Ilaah si taxaddar leh ayuu habkan ugu faahfaahiyey dhowr sadar oo waxsii sheegid ah, iyo weliba taariikhda Milleriyiinta. Runahanu waa qayb lagama maarmaan ah oo ka mid ah maannadii qarsoonayd ee ku jirtay gacanta malaa’igta markii uu soo degay Sebtembar 11, 2001.

Suurtagal ma aha in laga qayb galo, sidaas daraaddeedna looga gudbo imtixaanka labaad, haddii aan laga gudbin imtixaanka koowaad. Runtaas waxaa si cad loogu muujiyey taariikhda Masiixa iyo reer Miller. Daanyeel cutubka labaad waa imtixaanka labaad, kaas oo, sida ay Sister White sheegtay, “masiirkeenna weligeed ah lagu go’aamin doono.” Waxay kaloo sheegtay in uu yahay imtixaanka ay tahay in aynu “ka gudubno, ka hor intaan naloo shaabadayn.” Imtixaankaas hadda wuxuu ku dhow yahay inuu dhammaado.

Daanyeel cutubka labaad wuxuu ku saabsan yahay imtixaanka sawirka bahalka, waana arrin aad ugu habboon in cutubku ka hadlo sanam weyn, iyo in ay ahayd keliya sababta oo ah Daanyeel wuxuu ka gudbay imtixaankii cuntada, oo lagu barakeeyey “toban jeer” ka badan “garasho” iyo “xigmat,” taas oo u suurto gelisay inuu garto imtixaankaas. Sida digniinta imtixaanka ee ku jirta qoraallada Ellen White, imtixaanka sawirka ee Daanyeel cutubka labaad waa imtixaan matalaya cawaaqib nolol ama dhimasho.

Sidaas aawadeed boqorkii wuu cadhooday oo aad buu u xanaaqay, wuxuuna amray in la baabbi'yo kulli nimankii xigmadda lahaa ee Baabuloon. Markaasaa amarkii baxay in nimankii xigmadda lahaa la laayo; oo waxay doondooneen Daanyeel iyo saaxiibbadiisii in la laayo. Daanyeel 2:12, 13.

Waxaa jira arrimo kale oo waxsii sheegid ah oo ku jira Daanyeel cutubka koowaad oo ay tahay inaan ka hadalno, waxaana ku sii wadi doonnaa arrimahaas maqaalka xiga.

“Waxaan arkay koox si wanaagsan loo ilaaliyey oo adkayd, kuwaas oo aan wax taageero ah siinayn kuwii doonayay inay gilgishaan iimaanka jidhka ee la aasaasay. Ilaahna wuxuu iyaga ku eegay raalli ahaansho. Waxaa la i tusay saddex tallaabo—fariimaha malaa'igta koowaad, tan labaad, iyo tan saddexaad. Malaa'igtii ila socotay waxay tidhi, ‘Hoog waxaa leh kii ka qaada xannib ama dhaqaajiya biin ka mid ah fariimahan. Fahamka runta ah ee fariimahani waa arrin nololeed oo aad u weyn. Masiirka nafuhu wuxuu ku xiran yahay sida loo aqballo.’ Mar kale ayaa hoos lagu soo mariyey fariimahan, waxaana arkay sida qaaliga ah ee dadka Ilaah ay ugu soo iibsadeen waayo-aragnimadooda. Waxaa lagu helay silica badan iyo halgan daran. Ilaah wuxuu u hoggaamiyey tallaabo tallaabo, ilaa uu ku dejiyey meel adag oo aan dhaqaaqayn. Waxaan arkay dad u soo dhowaday meeshaas oo baadhay aasaaska. Qaar, iyagoo faraxsan, isla markiiba way dul istaageen. Kuwo kalena waxay bilaabeen inay aasaaska ceeb ka sheegaan. Waxay jeclaayeen in wax laga hagaajiyo, markaasna meeshaasi way ka sii kaamilnaan lahayd, dadkuna aad bay uga sii farxi lahaayeen. Qaar waxay ka degeen meeshaas si ay u baadhaan, waxayna ku dhawaaqeen in si qaldan loo dhigay. Laakiin waxaan arkay in ku dhowaad dhammaantood ay ku adkaysteen meeshaas oo ay ku waaninayeen kuwii ka degay inay joojiyaan cabashadooda; waayo Ilaah baa ahaa Dhisaha Sare, iyaguna isaga ayay la dirirayeen. Waxay dib u xuseen shuqulkii yaabka lahaa ee Ilaah, kaas oo ku hoggaamiyey meesha adag, waxayna iyagoo midoobay indhahooda kor ugu qaadeen samada, cod weynna Ilaah ku ammaaneen. Tani waxay saamaysay qaar ka mid ah kuwii cabanayay oo ka tegay meeshaas, iyaguna iyagoo muuqaal is-hoosaysiin leh ayay mar kale dul istaageen.”

“Waxaa dib la iigu fiiqay ku dhawaaqiddii imaatinkii kowaad ee Masiixa. Yooxanaa waxaa lagu soo diray ruuxa iyo xoogga Eliyaah si uu jidka Ciise u sii diyaariyo. Kuwii diiday markhaatifurka Yooxanaa wax faa'iido ah kama helin waxbariddii Ciise. Diidmadoodii farriintii sii sheegaysay imaatinkiisa ayaa dhigtay meel aanay si fudud uga aqbali karin caddeynta ugu xoogga badan ee ah inuu isagu ahaa Masiixa. Shayddaanku wuxuu sii hoggaamiyey kuwii diiday farriintii Yooxanaa inay weli sii foggaadaan, oo ay diidaan oo iskutallaabta ku qodaan Masiixa. Markay sidaas yeeleen, waxay isa saareen meel aanay ka heli karin barakada maalintii Bentakostiga, taas oo bari lahayd jidka loo galo meesha quduuska ah ee samada. Jeexitaankii daaha macbudka ayaa muujiyey in allabaryadii iyo qaynuunnadii Yuhuudda aan mar dambe la aqbali doonin. Allabarigii weynaa waa la bixiyey, waana la aqbalay, Ruuxa Quduuska ah ee soo degay maalintii Bentakostigana wuxuu maskaxdii xertii ka qaaday meesha quduuska ah ee dhulka oo geeyey tan samada, halkaas oo Ciise ku galay dhiiggiisa qudhiisa si uu xertiisa ugu dul shubo waxtarrada kafaaraggudkiisa. Laakiin Yuhuuddii waxaa looga tegey gudcur buuxa. Waxay lumiyeen iftiin kasta oo ay ka heli kari lahaayeen qorshaha badbaadada, welina waxay ku kalsoonaayeen allabaryadoodii iyo qurbaannadoodii aan waxtarka lahayn. Meesha quduuska ah ee samadu waxay beddeshay tii

dhulka, hase ahaatee iyagu waxba kama ay ogayn isbeddelkaas. Sidaas daraaddeed, kama ay faa'iidaysan karin dhexdhexaadinta Masiixa ee meesha quduuska ah.

“Kuwo badan ayaa argagax ku eega jidkii Yuhuuddu ku mareen diidmada iyo iskutallaabta ku qodiddii Masiixa; oo markay akhriyaan taariikhda xadgudubkii ceebta lahaa ee loo geestay, waxay u maleeyaan inay isaga jecel yihiin, oo aanay u diideen sidii Butros yeelay, ama aanay u qodbeen iskutallaabta sidii Yuhuuddu sameeyeen. Laakiin Ilaah oo akhriya quluubta dadka oo dhan, ayaa imtixaan geliyey jacaylkaas ay qirteen inay u hayeen Ciise. Samada oo dhammu waxay danayntii ugu qotodheer ku daawanaysay sida loo aqbalay farriintii malaa'igta kowaad. Hase ahaatee, kuwo badan oo qirtay inay Ciise jecel yihiin, oo ilmada daadiyey markay akhriyeen qisada iskutallaabta, ayaa ku jeesjeesay warka wanaagsan ee imaatinkiisa. Halkii ay farriinta farxad ku soo dhoweyn lahaayeen, waxay ku dhawaaqeen inay tahay khiyaano. Waxay necebaadeen kuwii jeclaa muuqashadiisa, oo kaniisadaha ayay ka xireen. Kuwii diiday farriintii kowaad lagama faa'iidaysiin karin tii labaad; mana ayan ka faa'iidaysan qayladii habeenbadhkii, taas oo ahayd inay u diyaariso inay rumaysad kula galaan Ciise meesha ugu quduusan ee macbudka jannada. Oo iyagoo diiday labadii farriimood ee hore, ayay garashadoodii sidaas u madoobeeyeen oo aanay iftiin ka arki karin farriinta malaa'igta saddexaad, taas oo muujinaysa jidka loo galo meesha ugu quduusan. Waxaan arkay in sida Yuhuuddu iskutallaabta ugu qodeen Ciise, ay sidaas oo kale kaniisadaha magac-u-yaalka ahi iskutallaabta ugu qodeen farriimahan, sidaas daraaddeedna aanay aqoon u lahayn jidka loo maro meesha ugu quduusan, oo aanay ka faa'iidaysan karin shafecada Ciise ee halkaas ka socota. Sida Yuhuuddii bixisay allabaryadooda aan waxtarka lahayn, ayay iyaguna u gudbiyaan baryadooda aan waxtarka lahayn qaybtaas uu Ciise ka soo baxay; Shaydaankuna, isagoo ku faraxsan khiyaanadaas, ayuu qaataa muuqaal diineed, oo maskaxda Masiixiyiintan qirta u jiheeya xaggiisa, isagoo ku hawlan xooggiisa, calaamooyinkiisa, iyo yaababkiisa beenta ah, si uu dabinkiisa ugu sii adkeeyo.” Early Writings, 258–261.